

شماره در ۲۷ سال

[به مناسبت یکصدمین شماره انتشار مجله]

سه دهه تلاش

اکنون که صدمین شماره «رشد آموزش زبان» پیش روی ماست، خدای را سپاس می گوئیم که این توفیق را به ما ارزانی داشت که در راستای تلاشهای بی وقفه همه دست اندر کاران ۲۷ سال گذشته انتشار مجله، این شماره را به شکلی ویژه به چاپ بسپاریم تا فرصتی باشد برای تکریم موفقیت‌های به دست آمده و بزرگداشت نامهای فراوانی که در انتشار مجله سهمی داشته‌اند. بی شک حیات مجلات تخصصی به اقبال خوانندگان آنها بستگی دارد و این مجلات در فرایند رشد خود از خوانندگان الهام می گیرند. به علاوه، بسیاری از مؤلفانی که مقالاتشان در مجله به چاپ می رسد، خود در زمره مخاطبان مجله رشد بوده و هستند. لذا حیات مجله فرایندی دوطرفه و تعاملی است که غنای آن به ماهیت این تعامل بستگی دارد.

مجله رشد آموزش زبان در طول سه دهه گذشته شاهد موفقیت‌های چشم گیری بوده است که شاید ملموس ترین آنها انتشار بی وقفه است. آنهایی که از نزدیک با نحوه انتشار مجلات تخصصی آشنا هستند، نیک می دانند که انتشار بدون وقفه و در موعد مقرر کار آسانی نیست. شاید به همین دلیل است که مهم ترین شرط داشتن نمایه بین المللی برای مجلات تخصصی، انتشار بدون وقفه و به روز بودن آن هاست. در دهه نخست انتشار مجله این کار بسیار مشکل تر بود؛ چرا که در آن دوران هنوز ارتباط تنگاتنگ بین مجله و مخاطبان برقرار نشده و به دلیل نهادینه نشدن امر پژوهش و فقدان دوره های عالی در سطحی گسترده، آن گونه که اکنون وجود دارد، دسترسی به موقع به مقالات قابل چاپ بسیار اندک بود. به همین دلیل در آن زمان هیئت تحریریه مجله با دادن سفارش نگارش مقالات و در مواردی ترجمه و چاپ کتاب های مناسب و مفید با این مشکل برخورد می کردند. به مرور با گسترده شدن دوره های آموزش عالی و مستحکم شدن جایگاه پژوهش، ارسال مقالات به مجله افزایش یافت، تا جایی که در حال حاضر تعداد مقالات رسیده قابل چاپ بیش از تعداد مورد نیاز چهار شماره سالانه مجله است و به همین دلیل چاپ مقالات با تأخیر زمانی روبه روست. البته این امر نشانگر اعتماد جامعه علمی آموزش زبان به مجله است که خود دستاورد بزرگی برای آن به شمار می آید. اقبال خوانندگان و اعتماد مؤلفان را می توان در تنوع

موضوعی مقالات و تنوع مؤلفان نیز مشاهده کرد که باعث شده است، سهم اعضای هیئت تحریریه در نگارش مقالات کاهش یابد.

کسب رتبه بالاتر

از موفقیت‌های دیگر مجله می توان به احراز رتبه علمی - ترویجی اشاره کرد که از شاخصهای عمده کنترل کیفیت مجلات به شمار می آید. این امر به افزایش ضریب نفوذ مجله می افزاید؛ چرا که نمایه سازی و معرفی الکترونیکی آن در پایگاه های ملی داده های مربوط به نشر، آن را در دسترس جامعه علمی کشور در زمینه آموزش زبان قرار می دهد. به علاوه دارا بودن رتبه علمی ترویجی، مؤلفان مقالات چاپ شده را از امتیازات تعیین شده برای ارتقا بهره مند می سازد. بدیهی است حفظ کردن رتبه علمی ترویجی مستلزم توجه جدی به معیارهای کیفی ارزیابی نشریات توسط کمیسیون نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. هیئت تحریریه رشد آموزش زبان مصمم است با جدیت این معیارها را در چاپ مقالات در نظر داشته باشد و با ادامه رشد کیفی مجله، از این دستاورد که قطعاً به حفظ حقوق خوانندگان و مؤلفان یاری می رساند، صیانت کند. در این جا لازم است به سهم سردبیران گذشته مجله در کسب دستاوردهای فوق اشاره کنیم.

راهبران مجله

آقای دکتر جلیل بانان صادقیان، اولین سردبیر مجله، نقش بی بدیلی را در شکل گیری ساختار مجله، جلب همکاری جامعه دانشگاهی آموزش زبان در آن دوره و همچنین، ایجاد ارتباط و تعامل نزدیک با خوانندگان مجله ایفا کردند. در دوره سردبیری ایشان، مقالات وزینی در مجله به چاپ رسیدند که سال ها پس از انتشار نیز به آنها استناد می شد. ایجاد ستون ارتباط با خوانندگان از ابتکارات ایشان بود که در آن نامه های خوانندگان مطرح می شد. به جز چند شماره اول مجله که به سردبیری آقای دکتر صادقیان به چاپ رسیدند و شماره های چاپ شده در دو سال اخیر، بقیه شماره های مجله به سردبیری مرحوم دکتر سید اکبر میرحسینی چاپ شدند. دوره سردبیری آن مرحوم بیشترین سهم را در کسب دستاوردهای مجله داشته است. این دوره

مصادف بود با شکل‌گیری دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای آموزش زبان در دانشگاه‌ها و تلاش‌های بی‌وقفه دکتر میرحسینی در شکل‌گیری دوره‌ها و ارتباط نزدیک ایشان با استادان و دانشجویان این دوره‌ها، شرایط را برای همکاری بیش از پیش آن‌ها با مجله فراهم کرد. در این دوره هیئت تحریریه با حضور استادان پیش‌کسوت آموزش زبان شکل گرفت. حضور فعال اعضا در کنار پی‌گیری مستمر مرحوم دکتر میرحسینی، مجله را به نماد آموزش زبانهای خارجی در کشور تبدیل کرد. ادامه رشد کیفی مجله در دو سال اخیر که به اعتماد روزافزون خوانندگان به مجله و همکاری فعال‌تر هیئت تحریریه انجامید. این امیدواری را ایجاد می‌کند که در ادامه مسیر، رشد آموزش زبانهای خارجی، در انجام رسالت خود که پیوند دادن دانشگاه به مدرسه و پژوهش به عمل است، به معنی واقعی توفیق یابد. شایسته است با یادآوری نقش سردبیران گذشته و هیئت تحریریه، به نقش مدیر داخلی در فرایند نشر مجله نیز اشاره کنیم. ایجاد هماهنگی و پی‌گیری روند چاپ از مرحله دریافت نمونه اولیه تا انتشار، مدیر داخلی را در موقعیتی حساس قرار می‌دهد. دقت و توجه کافی مدیر داخلی است که می‌تواند فعالیتهای مجموعه را به نتیجه لازم برساند. در این جایگاه خانم **شهلا زارعی نیستانک** در طول حیات مجله به خوبی ایفای نقش کرده و از این طریق در کسب دستاوردهای مجله سهیم بوده است.

بدون شک تلاش دست‌اندرکاران داخلی مجله، در قالب تشکیلاتی «دفتر انتشارات کمک‌آموزشی» به ثمر نشسته است که در آن عوامل متفاوت و متعددی دست به دست هم داده‌اند تا مجله رشد آموزش زبان و سایر مجلات رشد تخصصی توانسته‌اند همگام در راستای اهدافی مشترک منتشر شوند. از مهم‌ترین عوامل پتشیبانی کنند. باید به نقش و اهمیت مدیریت مجموعه در امر سیاست‌گذاری و ایجاد هماهنگی در میان عوامل در درون مجموعه اشاره کرد. فعالیت هماهنگ و برنامه‌ریزی شده بخشهای متفاوت، از جمله ویراستاری، گرافیک، تایپ و صفحه‌آرایی، انتشار به موقع و با کیفیت مطلوب مجله را ممکن می‌سازد. لازم است از فعالیتهای همه عزیزان در مجموعه انتشارات کمک آموزشی در طول سالهای انتشار مجله تشکر و قدردانی شود.

مطالب این شماره

در شماره حاضر سعی شده است مطالب متنوعی به نظر خوانندگان محترم مجله برسد. بخش اول با دو میزگرد آغاز می‌شود. در میزگرد اول، نقش و جایگاه رشد آموزش زبان با حضور تعدادی از اعضای هیئت تحریریه و دو تن از دبیران شاغل در تهران به بحث گذاشته شد. آن‌چه در این میزگرد مورد تأکید قرار گرفته، نحوه ارتباط مجله با مخاطبان و راههایی است که از آن طریق مجله می‌تواند ارتباط و تعامل بهتری با خوانندگان برقرار کند. در همین زمینه لازم است

اشاره کنم امکان راه‌اندازی وبلاگ مجله فراهم شده است و در آینده نزدیک این امکان عملی خواهد شد. برای اطلاع، نشانی وبگاه انتشارات کمک‌آموزشی roshdmag.ir است که از طریق لینک تماس با ما، خوانندگان محترم می‌توانند مقالات و نظرات خود را ارسال دارند. به نظرات و سؤالات ارسال شده، در وبلاگ مجله در وبگاه فوق پاسخ داده خواهد شد. در میزگرد دوم به موضوع کتابهای کمک درسی پرداخته شد که در مورد آن نظرات متفاوتی وجود دارد. از آن‌جا که کتابهای کمک‌درسی در سطحی وسیع چاپ و منتشر می‌شوند و در روند آموزش و سنجش تأثیرگذار هستند، پرداختن به آن‌ها می‌تواند به شفاف‌سازی نقش و جایگاهشان کمک کند.

در ادامه بخش اول، دو مصاحبه به چاپ رسیده است که نظر به اهمیت موضوعات مطرح شده، توجه خوانندگان را به این دو مصاحبه جلب می‌کنیم. در بخش اول، علاوه بر مطالب فوق، دو مطلب یکی درخصوص تاریخچه زبان فرانسه در ایران و دیگری درخصوص برخورد ادیبی آلمانی زبان با جغرافیا و فرهنگ ایران به چاپ رسیده است. در ادامه در مقاله‌ای به زبان فارسی، تحلیلی آماری از مطالب شماره‌های گذشته مجله ارائه شده که تصویر نسبتاً جامعی است از آن‌چه تاکنون به چاپ رسیده است.

بخش دوم که به مقالات اختصاص یافته با مقاله تاریخچه کتابهای درسی زبان دوره متوسطه آغاز می‌شود. تحلیل ارائه شده دوره‌ای ۷۰ ساله را که با برقراری آموزش رسمی آغاز می‌شود، دربرمی‌گیرد و در آن، کتابهای زبان انگلیسی در طول دوره از زاویه رویکرد و روش ارائه مطالب بررسی شده است. در ادامه بخش دوم، مقاله‌ای درخصوص استفاده از رایانه در آموزش زبان آمده که در آن مؤلف سعی کرده است به زبانی ساده، معلمان زبان را با اصول کاربرد رایانه در آموزش آشنا کند. لازم به ذکر است که این بحث توسط مؤلف در چند شماره پی‌گیری خواهد شد. از آن‌جا که این بحث برای اولین بار در مجله مطرح می‌شود و نظر به اهمیت آن، توجه خوانندگان محترم را به آن جلب می‌کنیم و انتظار داریم نظرات سازنده آنها ما را در مفیدتر کردن این بحث در شماره‌های آینده یاری دهد.

مقاله دیگری که در این بخش به چاپ رسیده، نتایج نظرسنجی از دبیران دبیرستانهای استان مازندران درخصوص مؤلفه‌های تأثیرگذار بر آموزش است. نتایج نظرسنجی، به اولویت‌بندی مؤلفه‌ها انجامیده و لزوم توجه به هر یک از آن‌ها را در برنامه‌ریزی درسی یادآوری شده است. مقاله دیگر این بخش به معرفی تکنیکی می‌پردازد که با استفاده از آن معلمان می‌توانند از طریق مخلوط کردن زبان مادری و زبان خارجی، یادگیری زبان خارجی را برای زبان‌آموزان آسان سازند. در ادامه بخش دوم، مقاله کاربرد فناوری اطلاعات در آموزش زبان به زبان آلمانی به چاپ رسیده است. امیدواریم حاصل زحمات همه عزیزانی که در چاپ شماره حاضر سهم داشته‌اند، مورد توجه و عنایت خوانندگان محترم مجله قرار گیرد.

سردبیر